

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ KOMBINOVANÉ STUDIUM

2016-2019

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Jana Škvarková

Vliv televize na dospívající mládež

Praha 2019

Vedoucí bakalářské práce: RNDr. Josef Musil, CSc.

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR COMBINED (PART TIME) STUDIES

2016-2019

BACHELOR THESIS

Jana Škvarková

The Influence of Television on Teenagers

Prague 2019

The Bachelor Thesis Work Supervisor:

RNDr. Josef Musil, CSc.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne

Jana Škvarková

Poděkování

Děkuji svému vedoucímu bakalářské práce RNDr. Josefu Musilovi, CSc. za cenné rady a podmětne připomínky.

Anotace

Bakalářská práce „Vliv televize na dospívající mládež“ definuje média a dospívající publikum. Zabývá se vlivem televize na dospívající mládež a jejím vlivem při hledání jejich budoucího zaměstnání. Výzkum se soustředí na strávený čas dospívající mládeží sledováním televize, a zda jí dají přednost nebo zda dají přednost jiné aktivitě. Nedílnou součástí práce je zaměření na teorii komunikace, dále teorii médií, psychologii dospívající mládeže a v neposlední řadě na televizi a její historii.

Klíčová slova

Dospívající mládež, média, komunikace, televize, vliv televize na dospívající mládež, budoucí zaměstnání

Annotation

The bachelor thesis „The influence of television on teenagers" defines the media and the teen audience. It deals with the influence of television on teenagers and influence in looking for their future job. Research focuses on the time spent by teenagers watching television, and whether they prefer watching television or prefer other activity. An integral part of the thesis is focused on communication theory, media theory, psychology of teenagers and television and its history.

Keywords

Teenagers, media, communication, television, the influence of television on teenagers, future job

OBSAH

ÚVOD.....	9
TEORETICKÁ ČÁST.....	10
1 TEORIE KOMUNIKACE	10
1.1 Druhy komunikace.....	11
1.2 Základní funkce komunikace.....	13
2 MÉDIA.....	15
2.1 Druhy médií a jejich vývoj	15
2.1.1 Tisková média.....	15
2.1.2 Elektronická média	17
2.1.3 Internet	18
2.2 Vývoj českých médií	19
2.3 Funkce médií.....	21
3 HISTORIE TELEVIZE	23
3.1 Počátky televizního vysílání ve světě	24
3.1.1 Německo	24
3.1.2 Velká Británie	25
3.1.3 USA.....	26
3.2 Vývoj televizního vysílání u nás.....	27
4 PSYCHOLOGIE DOSPÍVAJÍCÍ MLÁDEŽE	29
5 VLIV TELEVIZE NA DOSPÍVAJÍCÍ MLÁDEŽ PŘI VÝBĚRU BUDOUCÍHO ZAMĚSTNÁNÍ	32
5.1 Působení médií na společnost.....	32
5.2 Vliv televize na dospívající mládež	34
5.3 Vliv televize na dospívající mládež při výběru budoucího zaměstnání.....	37
PRAKTICKÁ ČÁST	38
6 VÝZKUM POMOCÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	38
6.1 Vymezení cíle a stanovení hypotéz	38
6.2 Výzkumná metodika a vzorek	39
6.3 Časová organizace výzkumu	39

6.4	Výsledky výzkumu	40
6.5	Interpretace výsledků dotazníkového šetření.....	45
6.6	Diskuze	47
ZÁVĚR		49
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....		51
PŘÍLOHY.....		53
	Příloha I – Dotazník.....	53

ÚVOD

Bakalářská práce je zpracována na téma: Vliv televize na dospívající mládež. Existuje mnoho médií, které nás každý den nějakým způsobem ovlivňují. Jedná se převážně o televizi, internet, noviny, časopisy, rádia a všechna tato média jsou nedílnou součástí našeho života.

Nejen rodina a škola, ale také média jsou dnes významným faktorem pro formování dětí. Tato práce poukazuje na to, že sledováním televize je velmi ovlivněna mládež, konkrétně děti ve věku od 11 do 15 let. V tomto období dochází k rozvoji kritického myšlení, utváření identity a v neposlední řadě i k budování základů pro partnerský život. Celkově se děti mění a specifikují se jejich zájmy a koníčky. Proto hlavním cílem práce je analýza vlivu televize na dospívající mládež.

V tomto období dospívání hraje velkou roli rodina a vztahy mezi jednotlivými členy. Dnes se však lidé neustále za něčím ženou a kvůli tomu v rodinách může docházet k nedostatečné komunikaci a chybějícímu společně strávenému času. Záleží na každém zvláště, zda se médií nechá pohltit nebo zda je využije pro svou potřebu a rozvoj.

V teoretické části se zabýváme médií jako celku, větší zaměření je na televizi a její historii, dále pak na komunikaci, psychologii dospívající mládeže, s ní související role a vliv rodiny. Také samotné vnímání televize mládeží, a zda je ovlivňuje při výběru budoucího povolání.

Nedílnou součástí praktické části je zkonstruovaný dotazník, související s předem připravenými hypotézami týkající se nejen vlivu televize a internetu, ale také volnočasových aktivit a působení vybraných pořadů či seriálů na dospívající mládež.

Jedná se o rozsáhlé téma a svým obsahem může vstupovat do ostatních vědních disciplín, jako je například pedagogika a psychologie.

TEORETICKÁ ČÁST

1 TEORIE KOMUNIKACE

Pojem komunikace pochází z latiny a ve volném překladu znamená komunikovat, spojovat či společně sdílet.¹ Definic komunikace lze v odborné literatuře nalézt mnoho, pro tuto práci však bude nejvhodnější: „*Komunikace je přenos informace pomocí znakového systému, uskutečňovaný mezi lidmi přímo nebo pomocí technicko-organizačních prostředků.*“² Dá se také říci, že se jedná o základní lidskou potřebu, která je nedílnou součástí každodenního života. Nejprve se ptáme, kdo s kým komunikuje, poté nás zajímají důvody a účely a následně obsah komunikace.³ Při komunikaci využíváme nejen řečových schopností jazyka, ale také neverbální projevy, které budou popsány níže v textu. Na začátku každého schématu komunikace je komunikátor, osoba, která sděluje informaci. Mezi důležité vlastnosti komunikace patří srozumitelnost, komunikační efektivita a citová působivost.⁴

Komunikace prošla značným vývojem a dá se dělit do několika epoch:

- *„epocha signálů,*
- *epocha mluvení a jazyka,*
- *epocha psaní,*
- *epocha tisku,*

¹ VYBÍRAL, Zbyněk. *Psychologie Komunikace*. 2. vyd. Praha: Portál, 2009, s. 25. ISBN 978-80-7367-387-1

² MUSIL, Josef. *Sociální a mediální komunikace*. 1. vyd. Praha: UJAK, 2010, s. 11. ISBN 978-80-7452-002-0

³ Tamtéž, s. 11.

⁴ Tamtéž, s. 14 – 15.

- *epocha elektronické komunikace*“⁵

První epochou byla epocha signálů. Dnes stále můžeme pozorovat podobné komunikační postupy u zvířat. Důležitý byl projev pomocí hlasových signálů, zvláště v prostředí, kde nebyl možný vizuální kontakt. Další epochou byla epocha mluvení a jazyka, která je známa od období přibližně 35 000 let př. n. l. Tímto způsobem komunikace udržují svou kulturu a civilizaci některé negramotné kmeny dodnes. Následující epocha psaní byla vynalezena cca 3000 let př. n. l. za praktickým účelem komunikace na dálku. Hlavní náplň korespondence byla obchodního charakteru. Vynálezem knihtisku začala epocha tisku. Vynalezl ho Gutenberg přibližně kolem roku 1450. Tento vynález značně snížil cenu knih. Ve 20. století byl rozšířen rozhlas a s ním epocha elektronické komunikace. Rychle se rozšířil do populace stejně tak jako televize a internet.⁶

1.1 Druhy komunikace

Komunikaci lze rozdělit dle několika hledisek.⁷

Prvním dělením, kterému se budeme věnovat je přímá a nepřímá komunikace. U přímé komunikace je potřeba jen lidských osob a je jedno, zda jde o jednotlivce nebo skupinu. Nepřímá komunikace je zprostředkována pomocí komunikačního prostředku a technického prostředku, jakým je například televize. Tento technický prostředek se obecně nazývá komunikační médium.⁸

Dále lze komunikaci rozdělit na verbální a neverbální. Verbální komunikace neboli komunikace slovní, je založena na slovech, nejedná se pouze o slova, která slyšíme nebo říkáme, do této komunikace řadíme i písmo. Verbální komunikaci dále dělíme

⁵ MUSIL, Josef. *Sociální a mediální komunikace*. 1. vyd. Praha: UJAK, 2010, s. 29. ISBN 978-80-7452-002-0

⁶ Tamtéž, s. 29 – 30.

⁷ Tamtéž, s. 19.

⁸ Tamtéž, s. 19.

na ústní a písemnou. Písemnou formou je například dopis. Neverbální neboli mimoslovní komunikace, je ostatní komunikace, kde nepoužíváme slova. Neverbální komunikace je typická pro pořady s uměleckým zaměřením, například představení baletu, kde vyjádříme emoce a celý příběh beze slov, tancem. Do neverbální komunikace nepatří slova jako taková, ale patří sem tón a tempo hlasu, jakým mluvíme. Lze používat verbální i neverbální komunikaci zároveň, a to převážně při přímé komunikaci, kde komunikují páry nebo menší skupiny, více vnímáme mimiku, gesta a držení těla.⁹

Komunikaci dále můžeme dělit dle typu:

- „*Intrapersonální* - jde o vnitřní zhodnocení poznatků v sobě samém;
- *Interpersonální* - komunikace probíhá mezi dvěma, až třemi lidmi;
- *Skupinová* - např. školní třída, rodina;
- *Meziskupinová* - např. dvě školní třídy, dvě rodiny;
- *Organizační* – např. politické debaty, vnitropodniková komunikace;
- *Celospolečenská (societární)* – např. mediální komunikace.¹⁰

Další dělení je realizováno podle komunikačního kanálu neboli způsobu, jakým jsme schopni vnímat znakový systém, například pomocí kombinace smyslů zraku a sluchu (vizuální a akustický kanál). Hlas neboli akustický kanál samostatně příliš nepoužíváme, ale například při telefonování to možné je.¹¹

⁹ MUSIL, Josef. *Sociální a mediální komunikace*. 1. vyd. Praha: UJAK, 2010, s. 20 - 21. ISBN 978-80-7452-002-0

¹⁰ JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. *Masová média*. 2. přeprac. vyd. Praha: Portál, 2015, s. 34 - 35. ISBN 978-80-262-0743-6

¹¹ MUSIL, Josef. *Sociální a mediální komunikace*. 1. vyd. Praha: UJAK, 2010, s. 23. ISBN 978-80-7452-002-0

1.2 Základní funkce komunikace

Mezi základní funkce komunikace patří funkce informační, instruktážní, persuzivní, vyjednávací a zábavní.¹²

Funkce informační slouží především k předání informací jedné či více osobám. Jde o různá sdělení, například tisková zpráva o nenadálé události. Jde o oznámení zprávy nebo doplnění zprávy jiné.

Dále pak instruktážní funkce, slouží jako návod, jak se něco dělá či připravuje, řadíme mezi ně například kuchařské recepty. Zde je zpětná vazba velmi důležitá, jen tehdy poznáme, zda je nějaký návod správně vysvětlen. Pokud máme ohlasy od ostatních, že se jim jídlo podle našeho receptu povedlo, tak víme, že je vše správně a že to bylo pochopeno, tak jak mělo být.

Persuzivní funkce je funkce, při které chceme přesvědčit partnera v komunikaci, aby změnil svůj názor, získat ho na svou stranu. Zpětnou vazbu očekáváme v náš prospěch, pokud jsme na straně přesvědčujícího, chceme vědět, zda se nám podařilo přesvědčit.

Vyjednávací funkce řeší a často také dospívá k dohodě obou stran. Chceme se tedy dohodnout na spolupráci, neurčujeme přímo, jak to má být, snažíme se najít kompromisy. Zpětná vazba je v tomto případě velmi důležitá.

Zábavní funkce slouží k rozptýlení, pobavení partnera v komunikaci. Jde nám o snížení napětí nebo jen čistě o přátelský rozhovor, zpětnou vazbou bývá často smích.

Při komunikaci se často prolíná více funkcí najednou.

Při komunikaci s dospívající mládeží využíváme všechny typy komunikace. Každý den jsou informováni o tom, co je čeká například ve škole, dostávají instrukce, jak mají dané úkoly plnit, mnohdy je přesvědčujeme o tom, co je pro ně vhodné a naopak,

¹² VYBÍRAL, Zbyněk. *Psychologie Komunikace*. 2. vyd. Praha: Portál, 2009, s. 31. ISBN 978-80-7367-387-1

vyjednáváme s nimi o tom, že mohou jít ven, ale jen za předpokladu, že budou mít napsané všechny úkoly a pobavit se chodí, aby na školu na čas zapomněli.¹³

¹³ SEHNALOVÁ, Šárka. *Analýza vnitrofiremní komunikace v multikulturní společnosti*. Brno, 2009, s. 10. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií. Vedoucí práce PhDr. Alena Lubasová.

2 MÉDIA

Slovo médium má původ v latině a jeho význam je zprostředkování. V oborech, které se věnují mezilidské a sociální komunikaci, pojem médium označuje to, co zprostředkovává někomu nějaké sdělení, tedy médium komunikační.¹⁴ Médium tak může být cokoliv, co zprostředkuje nějakou informaci a tím se podílí na komunikaci.

Média neboli hromadné sdělovací prostředky jsou nedílnou součástí našich životů a jejich cílem je uspokojit naše potřeby. Přenáší informace a jsou tak aktivními účastníky komunikačního procesu.

O mediální komunikaci jde tehdy, když se v procesu komunikace nachází médium. Pojem masová komunikace znamená, že širokému a individuálně neurčenému anonymnímu publiku je sdělení vysíláno jedním subjektem např. televizí nebo internetem. Za masová média jsou obecně označovány noviny, časopisy, rozhlas, televize, knihy, videa, filmy a internet.¹⁵

2.1 Druhy médií a jejich vývoj

Média dělíme na klasické hromadné sdělovací prostředky a internet a ty klasické dále dělíme na tiskové a elektronické.¹⁶

2.1.1 TISKOVÁ MÉDIA

Tisková média jsou například knihy, noviny nebo časopisy. Jako zásadní milník pro rozvoj tisku je považován vynález knihtisku, ke kterému došlo v polovině 15. století

¹⁴ JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. *Média a společnost*. Praha: Portál, 2003, s. 16. ISBN 80-7178-697-7

¹⁵ POSPÍŠIL, Jan a Lucie Sára ZÁVODNÁ. *Mediální výchova*. Computer media s.r.o., 2009, s. 32. ISBN 978-80-7402-022-3

¹⁶ MUSIL, Josef. *Sociální a mediální komunikace*. 1. vyd. Praha: UJAK, 2010, s. 43. ISBN 978-80-7452-002-0

Johannešem Guttenbergem. V historii můžeme jít mnohem dále, a to do antického Řecka a Říma, kdy se písemně vyjadřovala politická rozhodnutí. Tyto dokumenty rétoři následně předčítali před davem lidí. Nejvíce to byl však tisk, který šířil zprávy, myšlenky i jakákoliv jiná sdělení dále mezi lidmi. První periodicky vydávané tiskoviny se objevily už na počátku 17. století, aby informovaly cestující na mezinárodních obchodních cestách o společenském dění. Nejprve šlo o periodika vydávaná jednou týdně, poté dvakrát a následně každý den. Začaly se objevovat pojmy svoboda slova a regulace. V této době John Milton vydal svůj spis *Aeropagitica*, kde propaguje svobodu projevu a Timotheus Ritzch začal vydávat *Einkommende Zeitungen* první deník, ve kterém byly informace o zboží z Orientu a co se děje v zámorí.

Časopisy se začaly vydávat o něco později. Původní jejich význam tkvěl v publikaci odborných článků. V roce 1665 se ve Francii se vydával *Journal des Scavans* a v Anglii *Philosophical Transactions*.¹⁷

V 18. století se tisk stal důležitým prostředníkem mezi politikou a davem. Politická síla tisku byla znát už během Velké francouzské revoluce, kdy byl tisk prostředník pro šíření ideje, stejně tomu pak bylo během boje za nezávislost ve vznikajících USA. Poté byla nastolena garance svobody projevu, v Ústavě Spojených států amerických v podobě Prvního dodatku.¹⁸

Z hlediska politicky-ekonomického největší rozvoj tisku nastal v 19. století, vývoj prvních periodik ustal během První světové války, druhotný vývoj přetrvává dodnes, kdy dochází k rozvoji spíše elektronických novin. V dnešní době mají tisková média novou podobu na internetu, kde si můžete přečíst novinky stejně jako v tištěných novinách. Výhodou elektronických novin je aktualizace několikrát denně.

¹⁷ JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. *Masová média*. 2. přeprac. vyd. Praha: Portál, 2015, s. 56 - 57. ISBN 978-80-262-0743-6

¹⁸ Tamtéž, s. 57 - 58.

2.1.2 ELEKTRONICKÁ MÉDIA

Mezi klasická elektronická média patří rozhlas a televize. Můžeme sem zařadit i internetovou mutaci tisku. V této souvislosti můžeme pojednávat o pojmu vysílání, od kterého však česká legislativa postupně upouští. Nicméně k podstatným znakům vysílání patří následující:

- *„záměrné a systematické sestavování programu určeného pro větší množství recipientů (posluchačů či diváků);*
- *šíření signálu (různého typu a různými cestami) nesoucího obsah vysílání z jednoho bodu k většímu množství konečných recipientů (point-to-multipoint) jako hlavní znak odlišující tradičně vysílání od telekomunikací;*
- *možnost současného příjmu a vnímání obsahu vysílání větším počtem recipientů.*“¹⁹

Ve 20. století po první světové válce došlo k významnému vývoji médií, nejprve auditivních – rozhlas, poté i audiovizuálních médií – rozhlas a televize. Politika byla v médiích velmi často z důvodu propagandy. Mediální produkce se stala nedílnou součástí kultury a každodenního života pro mnoho lidí. Stala se populární i díky náhlé dostupnosti a obrazové stránce sdělení.

Po druhé světové válce byla média propagandistickým a ideologickým nástrojem zemí východního bloku. Zásadní vývoj zaznamenala rychlost přenosu, přímý přenos eliminoval závislost mezi vzdáleností a dobou přenosu.²⁰

¹⁹ MUSIL, Josef. Sociální a mediální komunikace. 1. vyd. Praha: UJAK, 2010, s. 46. ISBN 978-80-7452-002-0

²⁰ JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. *Masová média*. 2. přeprac. vyd. Praha: Portál, 2015, s. 59 - 60. ISBN 978-80-262-0743-6

Vývoj médií byl ovlivněn i vývojem vybavenosti domácností. Zatímco v minulosti rádio poutalo a bylo jediným elektronickým vybavením, v dnešní době je rádio bráno spíše jako kulisa, doprovodný program k ostatním činnostem.²¹

2.1.3 INTERNET

Internet slouží k přenosu informací pomocí počítačové sítě z počítače do počítače. Jedná se o významný nástroj mezilidské komunikace s nejrychlejším rozvojem.²²

Vývoj médií a společnosti narůstal od 60. let 20. století, kdy se připravovala komunikační změna. Šlo o vývoj sítí vzdáleně propojených počítačů s názvem ARPANET. Důležitý byl rozvoj satelitního a kabelového přenosu dat a jejich digitalizace. Přenos dat urychlil činnosti jako burzovní operace, ale zároveň oslabil deníky, rozhlas i televizní vysílání. Velký ohlas vyvolaly možnosti nové komunikace, na přelomu 20. a 21. století míra nadšení trochu poklesla. Důvodem poklesu zájmu o internet bylo například zneužívání falešné identity.²³

Očekávání šíření internetu bylo větší než samotná rychlost šíření. V roce 2002 mělo přístup na internet celosvětově přibližně 620 milionů lidí. Šíření internetu bylo 10 x rychlejší než šíření rozhlasu a 3 x rychlejší než šíření televize.²⁴

V České republice rozvoj internetu nastal později než v ostatních okolních zemích. Kolem roku 2000 se připojovalo čím dál tím více firem a došlo tak k nárůstu uživatelů.

²¹ MUSIL, Josef. Sociální a mediální komunikace. 1. vyd. Praha: UJAK, 2010, s. 47. ISBN 978-80-7452-002-0

²² Tamtéž, s. 59.

²³ JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. *Masová média*. 2. přeprac. vyd. Praha: Portál, 2015, s. 60 - 61. ISBN 978-80-262-0743-6

²⁴ MUSIL, Josef. Sociální a mediální komunikace. 1. vyd. Praha: UJAK, 2010, s. 61. ISBN 978-80-7452-002-0

Na konci roku 2008 internet v ČR používalo 50 % populace.²⁵ Dle informace z Českého statistického úřadu zveřejněné ze dne 19. 11. 2018 od roku 2013 v ČR vzrostl počet domácností s internetem na 80, 5 %. V roce 2013 tato hodnota byla znatelně nižší, počet domácností s internetem bylo 67 %.²⁶

Rozvoj funkcí internetu narůstal a stal se součástí veřejnosti. Původní funkce výměny informací zůstala a připojili se další jako například vyhledávání informací, zábava a nakupování.²⁷

Internet nabízí systémy webových stránek, elektronickou poštu, online komunikaci, přenos a sdílení souborů, online hry a virtuální světy, sociální sítě a spoustu dalších služeb. Fenomémem dnešní doby jsou sociální sítě, jako například Facebook, Instagram, Snapchat a další.²⁸

2.2 Vývoj českých médií

Vývoj českých médií ovlivnilo až do 90. let 20. století převážně společenské, kulturní a politické dění. Technologická a strukturální stránka českých médií se rozvíjela podobně, jako v evropských zemích.

²⁵ MUSIL, Josef. Sociální a mediální komunikace. 1. vyd. Praha: UJAK, 2010, s. 62. ISBN 978-80-7452-002-0

²⁶ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Tabulka 9: Domácnosti v ČR s internetem, 2013 až 2018*. [online] poslední aktualizace 19. 11. 2018. [cit. 2019-09-17]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/61508128/0620041809.pdf/8ea8ced6-6822-4f5a-bf29-a57279ac93e7?version=1.3>

²⁷ MUSIL, Josef. Sociální a mediální komunikace. 1. vyd. Praha: UJAK, 2010, s. 63 - 64. ISBN 978-80-7452-002-0

²⁸ PAVLÍČEK, Antonín. *Nová média a sociální sítě*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2010, s. 48. ISBN 978-80-245-1742-1.

Hlaholice spojená se staroslověnským písemnictvím z 9. století je první písemnou památkou na našem území. Promítalo se více jazyků v jednom kulturním kontextu a to ovlivnilo vývoj periodického tisku.

Vynález knihtisku byl zásadní i pro české území, kam pronikl od druhé poloviny 15. století a díky němu byl rozvoj společenských a výrobních podmínek médií ustálen. Latinská Statuta arcibiskupa Arnošta z Pardubic z roku 1476 jsou nejstarším prokázaným tiskem na našem území, vytiskla se v tiskárně v Plzni, která spadala pod patronaci pražské kapituly.²⁹

Tiskárenství se dále rozvíjelo v 16. a 17. století. Tiskárny zakládala jednota bratrská, jezuitský řád i pražské arcibiskupství. Jiří Melantrich Rožďalovický a Daniel Adam z Veleslavína byli významní tiskaři, kteří se zapřičinili o vývoj tiskárenství. Během 16. století se rozvinula distribuce tisku, původně formou novinek v korespondenci, později pravidelná distribuce tiskovin. V tomtéž století bylo vybudováno poštovní spojení mezi Vídní a Prahou a později mezi Prahou a Řeznem přes Plzeň. V 17. století přibylo poštovní spojení Praha – Drážďany – Lipsko a Praha – Slezsko.

Modernizace společnosti byla ovlivněna vícejazyčnou kulturou. Psala se německá i česká periodika *Ordinari Postzeitung* v němčině a později *Český postilión* neboli *Noviny české* v češtině. Až do roku 1945 na území dnešní České republiky vycházely německé deníky a časopisy, významné politicky i kulturně. Politický a hospodářský rozvoj měšťanstva byl úzce spjat s vývojem českých médií.³⁰

Stejně, jako tisk i ostatní média byla na území dnešní České republiky ve stejném období, jako v jiných zemích, První stálá projekce byla v roce 1907 založena Viktorem

²⁹ JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. *Masová média*. 2. přeprac. vyd. Praha: Portál, 2015, s. 61 - 62. ISBN 978-80-262-0743-6

³⁰ JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. *Masová média*. 2. přeprac. vyd. Praha: Portál, 2015, s. 62 - 63. ISBN 978-80-262-0743-6

Ponrepem. „Pravidelné rozhlasové vysílání bylo zahájeno v roce 1923 a pravidelné televizní vysílání v roce 1953.“³¹

2.3 Funkce médií

Společnost a masová média se vyznačují několika funkcemi. Dle McQuaila jich je pět hlavních:

- *„Informování*

- *Poskytování informací o událostech a podmínkách ve společnosti a ve světě.*

- *Naznačování mocenských vztahů.*

- *Podpora inovací a pokroku, usnadňování adaptace.*

- *Korelace*

- *Vysvětlování, vykládání a komentování významů událostí a informací.*

- *Poskytování podpory ustaveným autoritám a normám.*

- *Socializace.*

- *Koordinace izolovaných činností.*

- *Vytváření konsenzu.*

- *Nastolování posloupnosti priorit a signalizace relativního statusu.*

- *Kontinuita*

- *Vyjadřování dominující kultury a objevování subkultur a nových trendů v kulturním vývoji.*

- *Prosazování a udržování všeobecné přijatelnosti hodnot.*

³¹ Tamtéž, s. 63.

- *Zábava*

- *Zdroj pobavení, obveselení a rozptýlení, prostředek uvolnění.*

- *oslabování sociálního napětí.*

- *Získávání*

- *Agitování pro společenské cíle ve sféře politiky, války, ekonomického vývoje, práce a někdy i náboženství.*³²

Tyto funkce nemají dané jasné pořadí, ani nelze říct, jak často se využívají. Mohou se překrývat. V dnešní době lidé média využívají hlavně pro jejich funkce zábavní, na odreagování se.

³² MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. 4. vyd. Praha: Portál, 2009, s. 110. ISBN 978-80-7367-574-5

3 HISTORIE TELEVIZE

Počátky televize byly závislé na technice a jejím vývoji, ovlivnil ho i Morseův vynález elektromagnetický telegraf, který byl zásadní v přenosu informací, což byl cíl televize. Cílem filmu bylo pobavení diváka. V roce 1843 Alexander Bain sestrojil teleautograf a kopírovací telegraf. Díky tomuto vynálezu bylo možné přenášet obraz na dálku. Televize zatím byla jen v budoucnu, ale přenos obrazu na dálku byl možný a to v roce 1864 mezi New Yorkem a Bostonem, později to bylo možné i mezi dalšími americkými městy.

Vývoj televize pokračoval díky objevení světelné citlivosti selenu, který měnil světelnou energii na elektrickou. Prvek objevil švédský chemik J. J. Berseli. Vodivé vlastnosti prvku zjistil telegrafista May v roce 1873 a o dva roky později byl vyroben přístroj, který tyto vodivé vlastnosti prvku využíval.

Technické poznatky o rozhlasu byly později využity pro vývoj systému pro přenos obrazu. V roce 1884 vznikl systém, nazývaný mechanická televize z původního Nipkowova kotouče.

V roce 1923 V. K. Zworykinov získal patent na snímací elektronku neboli ikonoskop a na obrazovku neboli cinescop. Mechanický i elektronický systém si začal konkurovat.

Ve Velké Británii bylo zahájeno první pravidelné televizní vysílání 2. 11. 1936. Z počátku byl využíván mechanický systém, který byl posléze nahrazen elektronickým systémem.

Dalšími zeměmi, které začaly vysílat, byly Francie, Německo a USA, ale druhá světová válka rozvoj televize zpomalila. Takzvaná televizní exploze měla za následek nejmasovější rozvoj televize, a to v padesátých letech dvacátého století.³³

³³ ŠTROBLOVÁ, Soňa. *Film a televize jako audiovizuální zprostředkování světa*. 1. vyd. Praha: UJAK, 2009, s. 77 - 78. ISBN 978-80-86723-73-0

3.1 Počátky televizního vysílání ve světě

3.1.1 NĚMECKO

V květnu 1928 v Berlíně pravděpodobně došlo k prvnímu televiznímu přenosu, ale první testovací televizní vysílání začalo v roce 1929. Toto vysílání sloužilo převážně k nacistické propagandě, ale objevovaly se i specifické televizní žánry, jako dokumenty, zprávy atd. Vznikla i televizní norma, která říkala, kolik má mít světelných řádků a světelných bodů, tato norma byla v roce 1931 zpřísněna.

Pravidelné televizní vysílání v Německu začalo 22. 3. 1935 a sledování bylo možné zadarmo jen ve veřejných „*sledovnách*“³⁴ televize, kam se vešlo asi 30 diváků. Druhá světová válka zabránila v rozvoji barevného vysílání. Při olympiádě v Berlíně, v roce 1938 byla poprvé použita pojízdná kamera.

V roce 1939 byl představen model televize E1, jako takzvaný německý jednotný přijímač, kvůli válce jich bylo vyrobeno pouze 50 na místo deseti tisíc kusů.

V roce 1950 bylo v Německu sdružení rozhlasových stanic ARD, v tuto dobu se obnovilo i televizní vysílání, ale pro rozhlas to nebylo konkurencí, televizi sledovalo pouhých 60 tisíc diváků, navíc to bylo možné jen dvě hodiny denně.

Následující roky diváci přibývali, v roce 1963 poprvé vysílalo ZDF, v roce 1984 se na německém trhu objevila komerční televize RTL a v roce 1985 začal vysílat soukromý satelit Sat 1 a vznikly první průzkumy sledovanosti.³⁵

³⁴ ŠTROBLOVÁ, Soňa. *Film a televize jako audiovizuální zprostředkování světa*. 1. vyd. Praha: UJAK, 2009, s. 79. ISBN 978-80-86723-73-0

³⁵ Tamtéž, s. 79 - 80.

3.1.2 VELKÁ BRITÁNIE

Ve Velké Británii byly dva systémy, mechanický a elektronický, ten elektronický zvítězil a na základě toho BBC zahájila první pravidelné televizní vysílání pro veřejnost v listopadu 1936.

V lednu 1926 J. L. Baird předvedl londýnské královské společnosti systém zvaný televizor, který byl postaven na základě Nipkowova kotouče. Podařil se mu bezdrátový přenos, a to zaujalo BBC, která mu umožnila experimentovat pomocí jejich techniky. V srpnu 1926 získala Bairdova společnost licenci 2TV. V roce 1939 mohl Baird vysílat pětkrát týdně. Od roku 1939 do roku 1946 vysílání nebylo možné, kvůli druhé světové válce, vysílání bylo znovu obnoveno v červnu 1946.

BBC bylo založeno v roce 1922, generálním ředitelem byl John Reith až do roku 1938. Hned od počátku mělo BBC široký záběr vysílání, rozhovory, vzdělávací programy, hudbu, sport atd. V roce 1927 z původního British Broadcasting company vznikl nový název British Broadcasting Corporation.

Před druhou světovou válkou BBC vysílalo i cizojazyčně, v roce 1939 i česky, na konci druhé světové války bylo možné poslouchat ve čtyřiceti jazycích.

V období druhé světové války vysílání ustalo, kvůli strachu z odposlouchávání nepřáteli. Obnovení televizního vysílání proběhlo v červnu 1946, ale z důvodu vysoké ceny televizorů, byl rozhlas dominantnější médium.

V roce 1953 byl přímý přenos korunovace královny Alžběty II., díky tomu popularita televize vzrostla.

BBC přišla o svůj monopol v roce 1955, kdy začal vysílat kanál ITV, ale mělo to na ně pozitivní dopad, postupem času BBC měla další program BBC2 a BBC1.

Konkurence narůstala, jak pro televizní, tak pro rozhlasové vysílání. Komerční rozhlasové stanice LBC a Capital začaly vysílat v roce 1973 a v roce 1982 televizní kanál Channel 4 a další.

BBC nevysílá reklamy a je „*licence fee*“³⁶, to znamená financovaná z poplatků domácností vlastníci přijímač. Poplatky pro rozhlasové i televizní vysílání jsou zde spojeny. Dalším zdrojem financování je komerční složka – BBC Worldwide, která například prodává pořady. Nejprodávanějším pořadem je Teletubbies – dětský pořad.³⁷

V dnešní době má divák na výběr z mnoha stanic BBC1, BBC2, BBC News, BBC Parliament, BBC Three, BBC Four a další a z rozhlasového vysílání má posluchač na výběr z BBC Radio 1, BBC Radio 2, BBC Radio 4, BBC Radio 7 atd.³⁸

3.1.3 USA

V USA se na vývoji televizního vysílání podílel P. T. Farnsworth, kterému se podařilo objevit elektronickou snímávací kameru. Základem byl disektor, který členil plošný obraz na jednotlivé body. Patent získal v roce 1928 a kamery se začaly vyrábět průmyslově. Tato kamera byla využita při olympijských hrách v Berlíně, proto získala název „olympijská“.

Další významný pokrok učinil Rus žijící v Americe, V. K. Zworykin, který využil ikonoskop, pro lepší kvalitu obrazu.

V roce 1949 vytvořil Farnsworth americký koncept International Telephone and Telegraph Company – ITT a získal pro svou společnost dalších 300 patentů.³⁹

³⁶ ŠTROBLOVÁ, Soňa. *Film a televize jako audiovizuální zprostředkování světa*. 1. vyd. Praha: UJAK, 2009, s. 82. ISBN 978-80-86723-73-0

³⁷ Tamtéž, s. 82.

³⁸ Tamtéž, s. 80 - 83.

³⁹ Tamtéž, s. 83 - 84.

3.2 Vývoj televizního vysílání u nás

Skupina nadšenců v čele s Doc. Dr. Jaroslavem Šafránkem ve 30. letech 20. století sestrojila jednu z prvních přijímacích aparatur u nás. V době, kdy se pracovalo na zahájení televizního vysílání na elektronickém principu, přišla okupace nacistů a veškeré další pokusy byly zmařeny.

První kamerový řetězec byl vytvořen v roce 1947 v laboratořích ve Smržovce u Tanvaldu. „*Po úspěchu televize na Mezinárodní výstavě rozhlasu MEVRO v roce 1948 již nic nebránilo pravidelnému vysílání.*“⁴⁰ Zkušební vysílání z Měšťanské Besedy v Praze ve Vladislavově ulici proběhlo v květnu 1953. V tomtéž roce začala i výroba Tesly – prvního televizního přijímače Československa. Oficiální pravidelné vysílání bylo zahájeno 25. 2. 1954. „*Tehdejší studio mělo dvě prototypové kamery a jeden 35ti milimetrový filmový snímač. Televize zahájila první den pravidelného vysílání úvodním slovem Jaroslava Marvana, Česká filharmonie zahrála kantátu Václava Dobiáše Buduj vlast, posílíš mír a náměstek předsedy Československého rozhlasového výboru Josef Vrabec prohlásil oficiálně pravidelné vysílání Československé televize za zahájené.*“⁴¹

Diváci sledovali televizi skupinově, převážně v sokolovnách nebo v restauracích.⁴² Nejprve se vysílalo pouze dvakrát až třikrát týdně. Druhý program bylo možné sledovat v roce 1970. Barevně se začalo vysílat v roce 1973, systémem SECAM.

Na Kavčích horách byl vybudován objekt televizního zpravodajství v roce 1979. Po rozpadu Československa Československá televize změnila svůj název na název Česká televize. V roce 1994, tedy o rok později vznikla nová soukromá televize,

⁴⁰ ŠTROBLOVÁ, Soňa. *Film a televize jako audiovizuální zprostředkování světa*. 1. vyd. Praha: UJAK, 2009, s. 86. ISBN 978-80-86723-73-0

⁴¹ Tamtéž, s. 86.

⁴² Tamtéž, s. 86.

TV NOVA. Začal zde společně fungovat veřejný a soukromý sektor a vznikl tak duální systém vysílání.⁴³

Díky rozvoji televizního vysílání můžeme být součástí masové komunikace každý den. Televize do dnešní podoby prošla řadou technologických změn. Díky rychlosti přenosu dnes můžeme sledovat živé vysílání bez zpoždění. Nejprve se záznam zaznamenával na film a poté na TMZ – magnetický záznam. První formát pro záznam se nazýval U-matic, televizní záznam, jak ho známe dnes je vytvářen pomocí systému Betacam. Obraz i zvuk najednou se ukládá na pásek, tudíž je materiál, který natočí reportéři, ihned k dispozici. V České televizi se analogový záznam používal do roku 2005, později, po spuštění ČT24 se přešlo na nelineární záznam – XDCAM.⁴⁴

⁴³ ŠTROBLOVÁ, Soňa. *Film a televize jako audiovizuální zprostředkování světa*. 1. vyd. Praha: UJAK, 2009, s. 95. ISBN 978-80-86723-73-0

⁴⁴ Tamtéž, s. 93.

4 PSYCHOLOGIE DOSPÍVAJÍCÍ MLÁDEŽE

Psychologii lze definovat různě, například takto: „*Psychologie je věda o zákonitostech používání a chování člověka v kontextu adaptace změn sociálního prostředí a činnosti člověka v něm.*“⁴⁵ Psychologie se zabývá fungováním lidské mysli, zejména se zaměřuje na oblast chování.

Dle J. Kurice lze vývoj člověka rozdělit do 13 etap: „*stadium prenatalní, novorozenecké, kojenecké, batolecí, předškolní věk, mladší školní věk, pubescence, adolescence, raná dospělost, plná dospělost, starší dospělost, počáteční stáří a stárnutí a stadium stáří.*“⁴⁶ Zaměření této práce bude jen na období pubescence neboli dospívání, přechod dítěte v dospělého.

Věk puberty lze přibližně určit od 11 do 15 let.⁴⁷ Dospívání je rozdílné pro obě pohlaví, zatímco dívky prožívají začátek puberty kolem dvanáctého roku, chlapci většinou až o rok později. Dospívání doprovází mnoho změn, jak fyziologických, tak psychických, časné změny nálad a nestálost je důsledkem emoční „*instability*“.⁴⁸ Výkyvy nemusejí být pouze v náladě, ale i ve výkonech ve škole, může se objevit častá únava, či nadměrná aktivita. To vše může vyvolat nejistotu a úzkost. V tomto období dítěte je důležitá rodina, dodává pocit bezpečí, lásky a stability, ale zároveň naopak může být příčinou špatné nálady dítěte, které může vést k opovržení a nenávisti vůči rodičům. I myšlení se náhle změní, pubescent více logicky uvažuje, přemýšlí daleko více o svých možnostech a postojích, nejen ke světu, ale i k lidem, kteří jej obklopují.⁴⁹

⁴⁵ FARKOVÁ, Marie. *Vybrané kapitoly z psychologie*. 3. vyd. Praha: UJAK, 2017, s. 11. ISBN 978-80-7452-130-0

⁴⁶ Tamtéž, s. 186.

⁴⁷ Tamtéž, s. 197.

⁴⁸ Tamtéž, s. 197.

⁴⁹ Tamtéž, s. 197 - 198.

Vývoj myšlení se značně rozvíjí již od začátku pubescence, dokáže vnímat abstraktněji a obecněji, není bezprostředně závislý na realitě. Zkouší a hodnotí různé varianty při řešení problému. Vytváří hypotetické domněnky, které testuje a ty nemusí mít reálný charakter. Dokáže logicky přemýšlet, přemýšlet jen o přemýšlení a vytváří mravnostní soudy.⁵⁰

Začínají se postupně vyvíjet vztahy s vrstevníky, u každého jedince je to individuální, utvářejí se skupiny stejného, ale i opačného pohlaví, které spojují především společné zájmy. Přicházejí první lásky, které mohou přejít v zamilovanost, až v erotické vztahy. Dospívající v tomto období života nacházejí i morální hodnoty, které jsou podle nich platné pro všechny jedince.⁵¹

V tomto období si pubescenti volí svá budoucí povolání. Rozhodují se především podle svých zájmů, naproti tomu jsou ovlivňováni společenským tlakem získat takové povolání, které má nejen prestiž, ale i dostatečné ohodnocení.

Jsou zde tři varianty:

- *„volba se orientuje v podstatě podle přání a volby rodičů či jiných významných dospělých osob, nebo podle nahodilých vnějších faktorů. Na osobní sklony a zájmy dospívajícího není brán zřetel. Je zde převažující podřízení se;*
- *převažuje rovnováha. Dospívající má určité přání, představa je často nejasná a nepevná, určuje spíše širší orientaci, ne konkrétní povolání. Konkrétní povolání je pak voleno buď později, nebo pod vlivem různě silného tlaku okolí;*

⁵⁰ FARKOVÁ, Marie. *Vybrané kapitoly z psychologie*. 3. vyd. Praha: UJAK, 2017, s. 198 - 199. ISBN 978-80-7452-130-0

⁵¹ Tamtéž, s. 199 - 200.

- *volba je řízena osobním plánem. Ten je založen na cílech vlastního života, často velmi dlouho předtím promyšlených. Tito lidé jsou zpravidla iniciativní, rozhodní a cílevědomí, mají velice silné seberealizační tendence.*⁵²

Fyzická zralost se objevuje čím dál tím více v brzkém věku, zatímco sociální v pozdějším věku. Mnoho párů proto žije mimo manželství a založení rodiny neustále oddalují a klesá tak i počet uzavřených manželství.⁵³

V období pubescence je rozpor mezi rolí a statusem, na jedné straně se od dospívajících očekává poslušnost, na druhé straně se očekává, že v chování budou, jako dospělí. V roli dospělých se pro dospívající řeší spíše budoucnost než přítomnost, a to pro ně může být značně frustrující. Nespravedlivé pro dospívající mohou být rozdílné sociální statusy jednotlivých rodin. Rozpor může nastat i mezi hodnotami dospívajících a rodičů, vzhledem k rozdílné generaci a jiným podmínkám vyrůstání. Na obou stranách by ale vždy mělo být porozumění a tolerance.⁵⁴

⁵² FARKOVÁ, Marie. *Vybrané kapitoly z psychologie*. 3. vyd. Praha: UJAK, 2017, s. 201 - 202. ISBN 978-80-7452-130-0

⁵³ Tamtéž, s. 202.

⁵⁴ Tamtéž, s. 202 - 203.

5 Vliv televize na dospívající mládež při výběru budoucího zaměstnání

5.1 Působení médií na společnost

Média mohou mít dopad na jednotlivce i společnost, ten může být kladný, ale i záporný. Na základě této myšlenky jsou postavené všechny aktivity kolem médií, jako je nakupování reklamní plochy a vysílacího času, aktivity spojené proti násilí v médiích nebo zobrazování sexuálních témat. I když je tento fakt vlivu médií podložen řadou empirických zjištění, lze jen obtížně dokázat vztahy mezi médii a společností, každý mediální obsah může mít na jednotlivce rozdílný dopad, záleží na jeho momentálním psychickém rozpoložení.⁵⁵ „*Tato nejistota ohledně podstaty a mechanismu působení médií má tři základné zdroje:*

- *různost pohledů na média a mediální komunikaci;*
- *veskrze společenská povaha mediální komunikace;*
- *proměňující se povaha samotných médií.*“⁵⁶

Působení médií může být zkoumáno ve dvou rovinách, první, jako sociální teorie médií a druhá, jako konkrétní působení médií z empiricky podložených studií. Teorie i praxe jsou spolu spjaté.⁵⁷ Účinek médií může mít dvě polohy – „*kultivační a etnografickou.*“⁵⁸ Kultivační řeší příčinu a následek, řeší, které médium vyvolá, jaký typ chování a lze ho vyjádřit takto:

⁵⁵ JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. *Masová média*. 2. přeprac. vyd. Praha: Portál, 2015, s. 301 - 302. ISBN 978-80-262-0743-6

⁵⁶ Tamtéž, s. 302 - 303.

⁵⁷ Tamtéž, s. 304.

⁵⁸ Tamtéž, s. 310.

- „*podnět (médiium, mediální produkt) → reakce.*“

Tento základní model byl obohacen o působení médií na jednotlivce či skupinu o další proměnné a lze ho vyjádřit jako:

- „*podnět (médiium, mediální produkt) → intervenující proměnné (dispozice příjemce, okolnosti konzumace média či produktu) → reakce.*“⁵⁹

Etnografický účinek řeší aktivní přístup uživatelů k médiím a provázané aktivity ohledně jednotlivců a společnosti jsou výsledkem změn.

Dle dopadu působení médií je můžeme rozdělit takto:

- „*krátkodobé a dlouhodobé*
- *přímé a nepřímé a*
- *plánované a neplánované (resp. záměrné a nezáměrné).*“⁶⁰

Média se mohou podílet na změnách, která nás ovlivní dlouhodobě například v postojích nebo krátkodobě, kdy je efekt pomíjivý. Příkladem krátkodobého působení, který se převážně objeví ihned a zase zmizí, může být smích při sledování komedie, či nějakých humorných scén ve filmu. Dlouhodobé působení bývá ovlivněno pravidelností sledování. Přímou mohou média působit tak, že podnět neboli v tomto případě mediální obsah, který daný jednatel sleduje, u něj vyvolá reakci. U nepřímého působení nejsme vystaveni mediálnímu obsahu, ale jsme ovlivněni někým, kdo daný mediální obsah sledoval a předal informace nám. Plánovaný záměr médií je celkem zřetelný, vše je za nějakým účelem, příkladem jsou předvolební kampaně, které se snaží ovlivnit recipienty k určitému jednání, k tomu jít volit, a k tomu

⁵⁹ JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPELOVÁ. *Masová média*. 2. přeprac. vyd. Praha: Portál, 2015, s. 310. ISBN 978-80-262-0743-6

⁶⁰ Tamtéž, s. 312.

jít volit danou politickou stranu. Můžeme být ovlivněni i nezáměrně, například při zhlédnutí filmu s násilnou tematikou se u nás mohou projevit agresivní sklony.⁶¹

5.2 Vliv televize na dospívající mládež

Ovlivnění médií je podmíněno zkušenostmi a znalostmi dospívající mládeže, čím méně je zkušeností a znalostí, tím větší může být ovlivnění, dále záleží na morálních a hodnotových postojích, čím více jsou ustáleny, tím je ovlivnění nižší. Další hledisko, které ovlivňuje dospívající mládež ve vztahu k médiím, je výchova v rodině, například když rodiče tráví více času v práci než s dětmi, nebo místo toho, aby společně strávili čas, tak je nechají se dívat na televizi.⁶²

„Podle současného poznání jsou z hlediska negativního působení na děti a mládež za závažné pokládány dva prvky televizního vysílání, počítačových her a internetu:

- násilí
- erotika.⁶³

V anglosaských zemích se problém násilí v médiích zkoumá od 80. let, v České republice se více začal řešit při veřejných diskuzích po roce 1997.⁶⁴

Vliv násilí na mládež v médiích byl prokázán v roce 2003, kdy vyšla studie od Americké psychologické společnosti, která všechny dosavadní poznatky, že násilí v médiích nemá vliv, popírá. Práce shrnuje souvztažnost mezi sledováním násilí v médiích a agresivním a násilným chováním v dětském věku, zároveň projevující

⁶¹ JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. *Masová média*. 2. přeprac. vyd. Praha: Portál, 2015, s. 312 - 316. ISBN 978-80-262-0743-6

⁶² MUSIL, Josef. *Sociální a mediální komunikace*. 1. vyd. Praha: UJAK, 2010, s. 130. ISBN 978-80-7452-002-0

⁶³ Tamtéž, s. 131.

⁶⁴ Tamtéž, s. 131.

se kriminalitou v dospělosti. Tento výzkum byl prováděn u euroamerické civilizace, proto tato tvrzení nemůžeme zobecnit pro všechny.⁶⁵

Vzhledem k právům rodičů vychovávat své děti, omezení ohledně sledování nevhodných pořadů může být právě jen od rodičů. Z počátku, když jsou děti malé, volí sami rodiče, které pořady mohou vidět a které ne, později rodiče učí děti, které pořady si vybírat.⁶⁶

Další neblahý vliv může mít pornografie. Nejhorším médiem s pornografickým obsahem je internet. „*Celosvětově se asi 15 % uživatelů internetu podívá nejméně jednou za měsíc na některou z nejvyhledávanějších stránek tohoto typu.*“⁶⁷

Dlouhodobé sledování televize, či hodiny strávené za počítačem mohou mít na dospívající mládež zdravotní dopad. Může vzniknout závislost, poškodit se zrak a v extrémních případech může dojít k epileptickým záchvatům. Závislost může vzniknout na počítačových hrách, vyhledávání informací na internetu, ale i na mobilních telefonech, tato závislost se netýká jen dětí a dospívající mládeže, ale i dospělých. Závislost je nemoc, která má dopady převážně na psychiku, projevuje se například depresemi, ztrátou smyslu pro realitu a izolovaností.⁶⁸

Potřeby dospívající mládeže jsou bez pochyby rozdílné od dospělých, proto i pohled a vnímání pořadů v televizi není stejný. Ve věku dospívání procházejí změnami, nejen biologickými, ale i psychickými, je důležité poznání sebe sama. Jejich potřeba sebepoznání vede k seberealizaci, experimentování, dokázání čehokoli pro sebe před dospělými. V tomto období je ovlivňují vrstevníci, rodiče, škola, jiné instituce, ale i médii.

⁶⁵ MUSIL, Josef. *Sociální a mediální komunikace*. 1. vyd. Praha: UJAK, 2010, s. 135. ISBN 978-80-7452-002-0

⁶⁶ Tamtéž, s. 137 - 138.

⁶⁷ Tamtéž, s. 141.

⁶⁸ Tamtéž, s. 145 - 146.

Televize nabízí prostor pro získávání informací, může podněcovat komunikaci s vrstevníky a zážitky s tím spojené. Je zde charakteristická nestálost vůči pořadům, na těch oblíbených může vzniknout závislost a naopak na těch neoblíbených úplná averze. Kolem dvanáctého věku bývá dospívající mládež nejčastějším konzumentem televize a začíná selektovat pořady, na které se dívá.⁶⁹ Často se vracejí do dětských let a sledují pořady pro nejmenší nebo naopak chtějí se co nejvíce přiblížit dospělým a začínají se zajímat i o nevhodné pořady, jako jsou například pořady s pornografickým motivem. Nejoblíbenějšími pořady náctiletých však bývají seriály.⁷⁰ Vždy si najdou svého hrdinu, bývá jím muž, pro dívky je zajímavý svou chytrostí a pro chlapce silou.

Pořady, pro dospívající mládež, by měly být více zaměřeny na jejich potřeby a rozvoj. Sledování televize je jejich součástí a cíleně by měla televize obsahovat vzdělávací programy, programy na rozvoj komunikace a měla by upoutat jejich zájem o publicistiku. Bylo zjištěno, že programy obsahují slepá místa, místa, která dospívající mládež nechrání před nežádoucími situacemi v životě. Bylo by možná vhodné zařadit programy, které řeší krizové situace, například užívání drog, či manipulace sekt. Při tvorbě pořadů by měl být brán zřetel na psychický vývoj dospívající mládeže a pohled zevnitř přímo od nějakého adolescenta by na tvorbu pořadů mohl mít obrovský vliv.⁷¹

⁶⁹ MACEK, Petr. *Televizní vysílání pro děti a mládež - psychologický pohled*. Pedagogika. Praha: PedF UK Praha, 2000, roč. 50, č. 3, s. 252. ISSN 3330-3815.

⁷⁰ Tamtéž, s. 252.

⁷¹ Tamtéž, s. 254.

5.3 Vliv televize na dospívající mládež při výběru budoucího zaměstnání

V současné době je na českém trhu mnoho publikací o tom, které zaměstnání se pro vás nejvíce hodí, ale většinou jde jen o rady, jak zodpovědněji přistupovat k výběru budoucího zaměstnání. „*Masové komunikační prostředky zobrazují důležité aspekty světa práce a formují profesní stereotypy, které se promítají do volby vzdělávací a profesní dráhy. Identifikace s postavami z audiovizuálního světa prostřednictvím informálního zkušenostního učení významně ovlivňuje profesní orientaci.*“⁷²

Výběr zaměstnání může souviset s výběrem vzorů a ideálů, které dospívající mládež nachází v televizi. Vzorem se stává, jak kladný, tak záporný hrdina. Televize, tak zasahuje do přirozené fantazie a může ovlivnit jejich individualitu. „*Podporuje pasivní postoj ke světu a dochází k otupování vůči násilí, bolesti, utrpení a smrti druhých lidí.*“⁷³ Zároveň je může ovlivnit dobrým způsobem a to, když nabízí pořady o módě, seznamuje je s populárními osobnostmi a jejich životním stylem a ukazuje aktuální dění ve světě. Dospívající se často snaží napodobit životní styl svého vzoru a dokonce podle něj měnit i své hodnoty. Toto jednání může být dočasné, ale když je zdravá míra chování dle vzoru překročena, dochází k potlačení individuality a snížení odpovědnosti za své chování. Může to být důsledek často zkreslených informací z médií. Pro dospívající mládež je důležité všechny informace posuzovat kriticky a umět si ověřit jejich pravdivost. Tyto informace totiž určují jejich poznání a ovlivňuje jejich chování, jednání, rozhodování, a to především v krizových situacích. Falešné a neověřené informace mohou vést k výběru nevhodného vzoru.⁷⁴

⁷² HLAĐO, Petr a Petra DRAHOŇOVSKÁ. *Rozhodování žáků základních a středních škol o dalším studiu a práci v pohledu žáků i jejich rodičů*. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, 2012, s. 27.

⁷³ KUNÍKOVÁ, Katarína. *Životní vzory dětí v rodině i ve výchovném ústavu*. Brno, 2012, s. 22. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Vedoucí práce Mgr. Renata Oralová.

⁷⁴ HAVLÍKOVÁ, Dagmar, Blanka DRÁBKOVÁ a Jiří VYMĚTAL. *Etická výchova: pro 2. stupeň ZŠ a odpovídající ročníky víceletých gymnázií*. Plzeň: Fraus, 2013, s. 46 - 51. ISBN 978-80-7238-993-3.

PRAKTICKÁ ČÁST

6 VÝZKUM POMOCÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

6.1 Vymezení cíle a stanovení hypotéz

Hlavním cílem této bakalářské práce je analýza vlivu televize na dospívající mládež pomocí vlastního průzkumu.

Teoretická část popisuje teorii komunikace, médií, historii a vliv televize a psychologii dospívající mládeže. Praktická část na základě vlastního průzkumu rozvíjí téma vliv televize na dospívající mládež.

Pomocí dotazníkového šetření jsou získány informace od skupin dětí staršího věku související s předem stanovenými hypotézami týkající se vlivu médií, konkrétně vlivu televize. Zaměření je na děti ve věku od 11 do 15 let. Některé odpovědi jsou dále porovnávány mezi dívkami a chlapci.

Výsledky dotazníkového šetření jsou následně zaznamenány, popsány a některé graficky znázorněny.

Hypotéza č. 1: Většina respondentů tráví více času sledováním televize než na sociálních sítích.

Hypotéza č. 2: Dívky tráví více času u televize než chlapci.

Hypotéza č. 3: Většina respondentů tráví raději volný čas sportem než sledováním televize.

Hypotéza č. 4: Většina respondentů tráví více času u televize přes víkend než v týdnu.

Hypotéza č. 5: Více než polovina respondentů se domnívá, že je pořady v televizi ovlivňují při výběru budoucího povolání.

6.2 Výzkumná metodika a vzorek

Výzkumnou metodikou pro tuto práci je dotazník pro dospívající mládež. Na základě odpovědí z dotazníku od dívek a chlapců, byl dotazník vyhodnocen a odpovědi porovnány. V každé skupině byl stejný počet chlapců i dívek, tedy 50 dívek a 50 chlapců ve věkové skupině od 11 do 15 let. Respondenti zodpověděli 15 otázek, z nichž jedna otázka byla otevřená, 12 uzavřených a dvě nabízely srovnání od nejméně časté aktivity po nejčastější.

Dotazníky byly vyplněny na Gymnáziu v Rokycanech, ačkoli byly dobrovolné, návratnost byla dostačující. Sběr dat byl prováděn na začátku roku 2019 po předchozí domluvě s Mgr. Janou Audesovou vyučující estetickou výchovu - výtvarnou na Gymnáziu v Rokycanech.

6.3 Časová organizace výzkumu

Příprava výzkumu byla snadná, byl osloven odborný pedagoga z gymnázia, kam jsem chodila, zda je možné rozdat dotazníky ve třídách s dětmi ve věku od 11 do 15 let.

První verzi dotazníků dostalo 10 studentů pro ověření, zda je vše dobře pochopitelné. Následovaly drobné úpravy, až do finální verze a po schválení dotazníku vedoucím práce byl dotazník vytištěn a rozdán.

Dotazníky byly rozdány osobně, návratnost proto byla vysoká a časová náročnost byla dva týdny.

6.4 Výsledky výzkumu

Bylo vytvořeno 15 otázek, které určily, jaké má dospívající mládež priority. První dvě otázky jsou jen informativní, věk a gender. Další dvě jsou zaměřené na televizi a čas strávený jejím sledováním. Otázka č. 5 a 6 se zajímá o internet a čas na něm strávený. Otázka č. 7 určuje pořadí aktivit podle tráveného času, od 1 do 4, kde 1 je hodnota pro nejméně trávený čas a 4 nejvíce trávený čas. Další dvě otázky jsou zaměřené na sport. Desátá otázka se zajímá o oblíbený pořad či seriál. Následující otázka je o určení priorit, zda dospívající mládež dá přednost sportu před oblíbeným pořadem. Otázka č. 12 určuje sledovanost pořadů, od nejméně sledovaného pořadu po nejvíce, je zde škála 1 – 5 a na výběr byla hudba, seriály, zprávy, sport a film. Následující a zároveň poslední část je o vlivu televize, a zda už mají představu, jaké povolání chtějí vykonávat. Tato část je zahrnuta v otázkách č. 13 – 15.

Vzhledem k užití kvantitativního šetření jsou výsledky uvedeny v procentech.

Otázka č. 1: Kolik je Vám let?

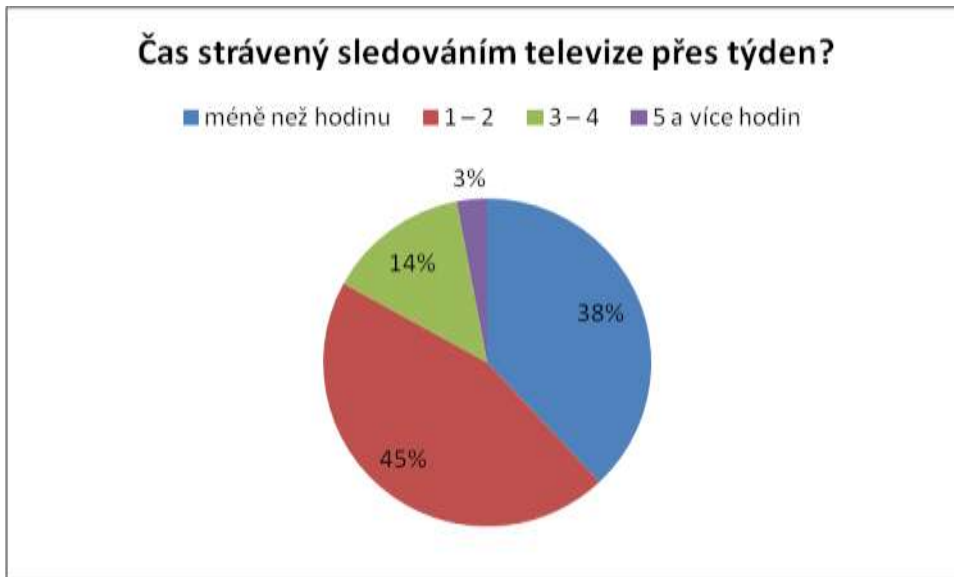
Věková struktura respondentů byla 11 – 15 let. V každé věkové kategorii bylo 20 respondentů, z toho deset dívek a deset chlapců.

Otázka č. 2: Jaké je Vaše pohlaví (gender)?

Celkem bylo 100 respondentů, z toho 50 dívek a 50 chlapců.

Otázka č. 3: Kolik hodin denně trávíte sledováním televize přes týden?

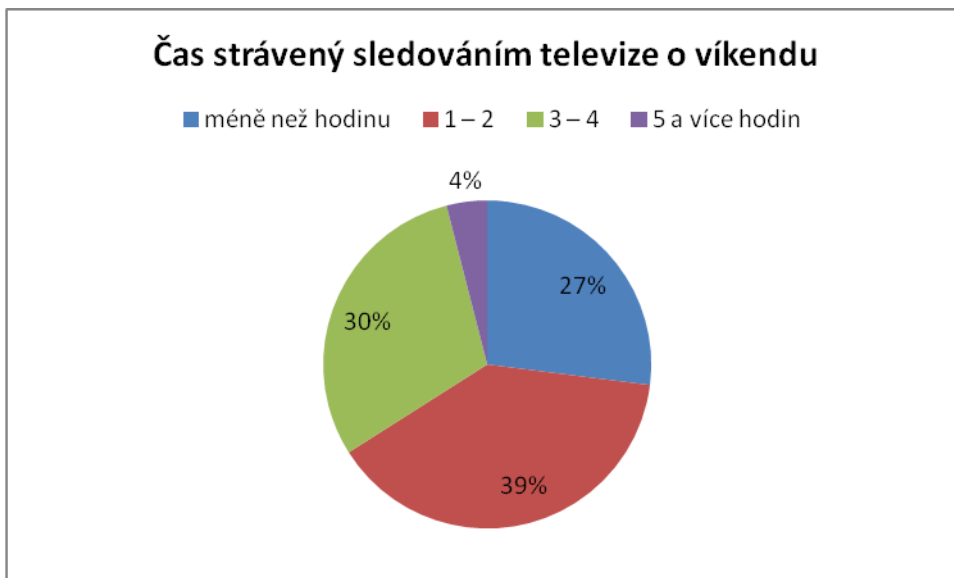
Graf č. 1 – Čas strávený sledováním televize přes týden

Zdroj: Škvarková, vlastní šetření, 2019

Otázka č. 4: Kolik hodin denně trávíte u televize o víkendu?

Graf č. 2 – Čas strávený sledováním televize o víkendu

Zdroj: Škvarková, vlastní šetření, 2019

Výsledky ukazují, že více procent respondentů sleduje televizi o víkendu, než přes týden.

Otázka č. 5: Kolik hodin denně trávíte na internetu?

Graf č. 3 – Čas strávený denně na internetu

Otázka č. 6: Trávíte více času na internetu přes týden než o víkendu?

Více času tráví na internetu přes týden než o víkendu 53 % respondentů, z toho 22 % dívek a 31 % chlapců, zbývajících 47 % - 28 % dívek a 19 % chlapců, to má naopak a na internetu tráví více času o víkendu než přes týden.

Otázka č. 7: Seřad'te následující aktivity podle tráveného času (1 – 4, 1 – nejméně tak trávím svůj čas, 4 – nejvíce tak trávím svůj čas)

- aktivity: sledování televize, sociální sítě, sportování, jiné

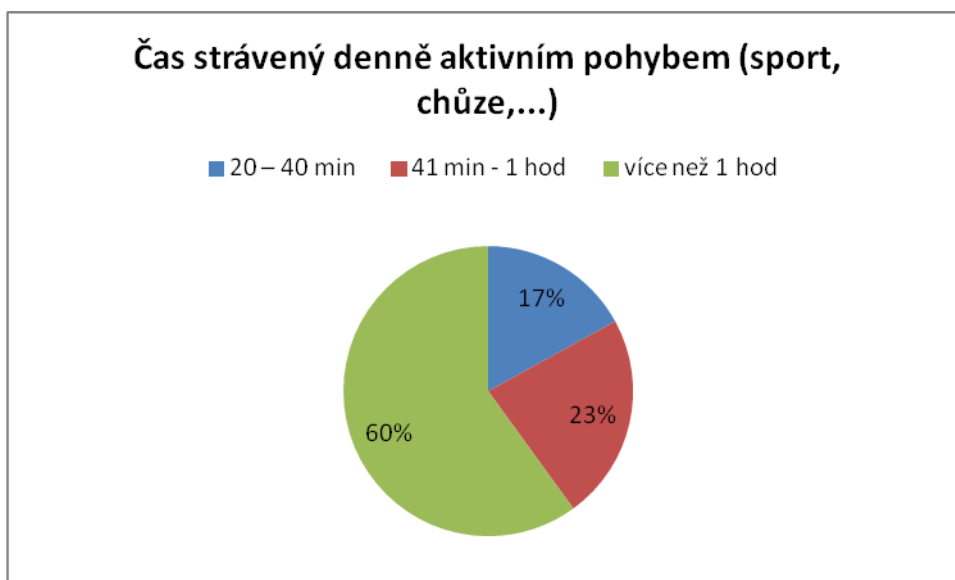
Po vyhodnocení dotazníků bylo zjištěno, že nejméně svůj volný čas respondenti tráví sledováním televize a nejvíce svůj volný čas tráví jinými aktivitami. Sociální sítě a sportování bylo střední odpovědí, tedy nejčastěji se u nich vyskytovalo číslo 2 a 3.

Otázka č. 8: Provozujete pravidelně nějaký sport?

Pravidelně provozuje nějaký sport 73 % respondentů, z toho 36 % dívek a 43 % chlapců, ostatní respondenti - 21 % uvedli, že pravidelně nesportují.

Otázka č. 9: Kolik času denně trávíte aktivním pohybem? (sport, chůze,...)

Graf č. 4 – Čas strávený denně aktivním pohybem

Zdroj: Škvarková, vlastní šetření, 2019

Otázka č. 10: Máte nějaký oblíbený pořad (seriál) v televizi?

Nějaký oblíbený pořad (seriál) v televizi má 61 % respondentů, z toho 27 % dívek a 34 % chlapců, zbývajících 39 % nemá oblíbený pořad, či seriál v televizi, z toho 23 % dívek a 16 % chlapců.

Otázka č. 11: Dali byste přednost hodině plavání před hodinou sledování oblíbeného pořadu?

Raději by plavalo, než sledovalo svůj oblíbený pořad v televizi 63 % respondentů, z toho 29 % dívek a 34 % chlapců. Zbýlých 37 % by dalo přednost televizi před plaváním, z toho 21 % dívek a 16 % chlapců.

I z tohoto vyhodnocení plyne, že chlapci tráví svůj čas raději sportem než dívky.

Otázka č. 12: Co v televizi nejčastěji sledujete? (očísľujte od 1 do 5, 1 – nejméně sleduji až 5 – nejvíce)

- **hudba, seriály, zprávy, sport, filmy**

Nejméně respondentů v televizi sleduje hudbu a nejvíce film, ostatní odpovědi byly ve středových hodnotách, žádná z nich se neblížila krajním hodnotám.

U tohoto šetření měly dívky i chlapci podobné odpovědi, rozdíl nebyl zásadní.

Otázka č. 13: Víte, jaké povolání budete v budoucnu vykonávat?

Více než polovina respondent zatím nemá představy o jejich budoucím povolání a to 52 %, z toho 23 % dívky a 29 % chlapci. 48 % respondentů má představu o svém budoucím zaměstnání, z toho 27 % dívek a 21 % chlapců. Hodnoty nejsou příliš rozdílné.

Otázka č. 14: Domníváte se, že Vás některé pořady v televizi ovlivňují při výběru budoucího zaměstnání?

Pouhých 28 % respondentů se domnívá, že pořady v televizi ovlivňují jejich chování k výběru budoucího zaměstnání, z toho 18 % dívek a 10 % chlapců. Ostatní respondenti – 72 % mají pocit, že je pořady v televizi neovlivňují při výběru jejich budoucího zaměstnání.

Otázka č. 15: Uvažovali byste například o povolání lékaře po zhlédnutí seriálu typu

Dr. House nebo Chirurgové?

Více než polovina respondentů a to celých 86 % by o povolání lékaře neuvažovala po zhlédnutí seriál s lékařskou tematikou, ale zbylých 14 % z toho 6 % dívek a 8 % chlapců by o povolání lékaře uvažovalo.

6.5 Interpretace výsledků dotazníkového šetření

Hypotéza č. 1: Většina respondentů tráví více času sledováním televize než na sociálních sítích.

Na základě otázky č. 5 a 7 hypotéza nebyla potvrzena. Z dotazníkového šetření vyplývá, že respondenti tráví více času na sociálních sítích, ale pokud mají na výběr z více aktivit, televize ani sociální sítě je příliš nezajímají, nejčastější odpověď byla, že se ve volném čase nejčastěji věnují jiným aktivitám.

Hypotéza č. 2: Dívky tráví více času u televize než chlapci.

Z otázky č. 3 a 4 bylo zjištěno, že dívky netráví více času sledováním televize než chlapci, proto hypotéza nebyla potvrzena.

Hypotéza č. 3: Většina respondentů tráví raději volný čas sportem než sledováním televize.

Hypotéza byla potvrzena na základě otázky č. 11, většina respondentů by dala raději přednost plavání, před sledováním svého oblíbeného pořadu v televizi.

Hypotéza č. 4: Většina respondentů tráví více času u televize přes víkend než v týdnu.

Z otázky č. 3 a 4 lze vyčíst, že hypotéza byla potvrzena, o víkendu sleduje televizi více respondentů.

Hypotéza č. 5: Více než polovina respondentů se domnívá, že je pořady v televizi ovlivňují při výběru budoucího povolání.

Na základě otázky č. 14 jsme zjistili, že televize respondenty neovlivňuje při výběru jejich budoucího zaměstnání, proto hypotéza nebyla potvrzena.

6.6 Diskuze

Diskuze k hypotéze č. 1

Respondenti volili mezi čtyřmi aktivitami – sledování televize, sociální sítě, sportování a jiné. Televize byla volena nejčastěji, jako aktivita, se kterou respondenti nejméně tráví svůj volný čas, rapidní rozdíl tu ovšem nebyl, v porovnání ještě se sportem nebo jinou aktivitou respondenti nejčastěji volili úplně jinou aktivitu.

V porovnání se sledováním televize můžeme vidět, že u otázky vztahující se k trávení času na internetu jsou časové hodnoty vyšší. Nejvíce respondentů tráví svůj čas denně na internetu 1 – 2 hodiny a to 40 %, z toho 22 % dívek a 18 % chlapců. Tyto hodnoty jsou srovnatelné s časem 3 – 4 hodiny, kdy na internetu tak svůj čas tráví 39 % respondentů, z toho 19 % dívek a 20 % chlapců. Nižší počet, už o něco rozdílnější, má časový údaj méně než hodinu, kdy na tuto odpověď reagovalo celkem 12 % respondentů, 7 % dívek a 5 % chlapců. Nejméně respondentů však reagovalo na odpověď, že jejich čas strávený na internetu je více než 5 hodin a to 9 %.

Pro dospívající mládež televize není atraktivní aktivita pro volný čas.

Diskuze k hypotéze č. 2

Z výsledků sledování televize přes týden lze vyčíst, že 38 % respondentů tráví sledováním televize méně než 1 hodinu, z toho 18 % dívek a 20 % chlapců. 45 % respondentů sleduje televizi v týdnu 1 – 2 hodiny, z toho 26% dívek a 19 % chlapců, 3 – 4 hodiny televizi přes týden sleduje 14 %, z toho 4 % dívek a 10 % chlapců a 5 a více hodin pouhá 3 %.

Z výzkumu zaměřeného na sledování televize o víkendu se ukázalo, že 27 % respondentů tráví u televize méně než hodinu, z toho 15 % dívek a 12 % chlapců. Nejvíce a to 39% respondentů sleduje televizi o víkendu 1 – 2 hodiny, z toho 19 % dívek a 20 % chlapců. 3 – 4 hodiny tráví čas sledováním televize 30 % respondentů, 16 % dívek a 14 % chlapců a více než 5 hodin pouhá 4 %.

Z výzkumu lze vyčíst, že přes týden více než 5 hodin televizi sice sledují dívky častěji než chlapci, ale pouze o 1 %, ale o víkendu dívky déle, než pět hodin televizi nesledují, chlapci ano a to 4 % z nich.

Chlapci tráví u televize více času než dívky, ale rozdíly nejsou příliš vysoké.

Diskuze k hypotéze č. 3

Většina, tedy 63 % respondentů odpovědělo, že by raději plavali, než sledovali svůj oblíbený pořad v televizi, z toho 29 % dívek a 34 % chlapců. Zbýlých 37 % by dalo přednost televizi před plaváním, z toho 21 % dívek a 16 % chlapců. Je zde vidět, že chlapci mají o sport větší zájem než dívky a to o 5 %.

Z otázky směřované na aktivní pohyb respondentů vyplývá, že 60 % z nich tráví více než hodinu denně aktivním pohybem, z toho 26 % dívek a 34 % chlapců. Z výsledků vyplývá, že chlapci tráví více času aktivním pohybem než dívky.

Diskuze k hypotéze č. 4

Zatímco přes týden méně, než hodinu sledovalo televizi 38 %, o víkendu tato krajní hodnota klesla na 27 % a ostatní, vyšší časové hodnoty, narůstaly. Může to být dáno tím, že přes týden mají respondenti více aktivit než o víkendu.

Diskuze k hypotéze č. 5

Více než polovina a to 72 % respondentů se domnívá, že je pořady v televizi neovlivňují při výběru jejich budoucího zaměstnání, z toho 32 % dívek a 40 % chlapců. Z tohoto výsledku můžeme vidět, že spíše chlapci nepocítují ovlivnění televizí.

ZÁVĚR

Cílem práce bylo zjistit, jaký vliv má televize na dospívající mládež a zda má vliv na výběr jejich budoucího zaměstnání.

Teoretická část je zaměřená na komunikaci jako takovou, na média, konkrétněji pak na televizi, psychologii dospívající mládeže, dále na vnímání televize dospívající mládeží a na to, zda na ně má televize vliv při výběru budoucího zaměstnání.

Praktická část je zaměřená na konkrétní vlivy, nejen vliv televize, ale i internetu, sportu a dalších aktivit, které ovlivňují dospívající mládež. Bylo zjištěno, že pokud má dospívající mládež na výběr z různých aktivit, televize, ani internet je příliš nezajímá, raději se věnují jiným aktivitám. Pořadí bylo následující: jiné aktivity, sport a internet na druhém místě a na posledním místě televize. Dalším faktem bylo zjištění, že chlapci sledují televizi častěji než dívky, i když byly hodnoty podobné, ukázalo se, že chlapci tak svůj volný čas tráví více. Dobré bylo zjištění, že sport je v dnešní době stále atraktivní, a že se mu dívky a chlapci věnují a upřednostňují ho před aktivitou, jako je sledování televize. Bylo zjištěno, že celkem 63 % dívek a chlapců dají přednost plavání před sledováním oblíbeného pořadu v televizi. To, že televizi dívky a chlapci více sledují o víkendu, než přes týden překvapivé nebylo, v týdnu nemají tolik času, chodí do školy, mají různé kroužky a jiné aktivity, proto jim na televizi nezbyvá tolik času, jako o víkendu, kdy jejich režim bývá uvolněnější. Zejména to vidíme na hodnotách v grafech č. 3 a 4, kde je zřejmé, že roste hodinová sledovanost, zatímco přes týden 3 – 4 hodiny a 5 a více hodin celkem sleduje televizi 17 % respondentů, o víkendu sleduje televizi 3 – 4 hodiny a 5 a více hodin celkem 34 % dívek a chlapců. Respondenti si myslí, že sledování televize je nijak neovlivňuje při výběru budoucího zaměstnání, vyplývá to z výsledků, kdy 72 % dívek a chlapců odpovědělo, že si nemyslí, že by je sledování televize ovlivňovalo při výběru budoucího zaměstnání.

Překvapivé bylo, že více než polovina respondentů nemá představu o svém budoucím zaměstnání. Vzhledem k tomu, že jsou ve věku, kdy se rozhodují, na jakou střední školu půjdou a tím pádem si vybírají, jaký obor chtějí dále studovat a později v tom oboru i pracovat. Možná to bylo ovlivněno tím, že respondenti byli z gymnázia

a většina z nich na škole bude pokračovat, až do maturity a tím pádem mají další roky na rozhodnutí.

Na závěr lze říci, že televize má určitý vliv na dospívající mládež, ale jak bylo zjištěno v praktické části, není tak zásadní, aby je ovlivnil při výběru budoucího zaměstnání. Nelze to však zevšeobecnit, každý ten vliv pociťuje jinak. Pokud by bylo osloveno více respondentů z více krajů a z různých typů škol, výsledek by byl jistě přesnější.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Tabulka 9: Domácnosti v ČR s internetem, 2013 až 2018*. [online] poslední aktualizace 19. 11. 2018. [cit. 2019-09-17]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/61508128/0620041809.pdf/8ea8ced6-6822-4f5a-bf29-a57279ac93e7?version=1.3>

FARKOVÁ, Marie. *Vybrané kapitoly z psychologie*. 3. vyd. Praha: UJAK, 2017, ISBN 978-80-7452-130-0.

HAVLÍKOVÁ, Dagmar, Blanka DRÁBKOVÁ a Jiří VYMĚTAL. *Etická výchova: pro 2. stupeň ZŠ a odpovídající ročníky víceletých gymnázií*. Plzeň: Fraus, 2013, ISBN 978-80-7238-993-3.

HLAĎO, Petr a Petra DRAHOŇOVSKÁ. *Rozhodování žáků základních a středních škol o dalším studiu a práci v pohledu žáků i jejich rodičů*. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, 2012.

JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. *Masová média*. 2. přeprac. vyd. Praha: Portál, 2015, ISBN 978-80-262-0743-6.

JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. *Média a společnost*. Praha: Portál, 2003, ISBN 80-7178-697-7.

KUNÍKOVÁ, Katarína. *Životní vzory dětí v rodině i ve výchovném ústavu*. Brno, 2012, Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Vedoucí práce Mgr. Renata Oralová.

MACEK, Petr. *Televizní vysílání pro děti a mládež - psychologický pohled*. Pedagogika. Praha: PedF UK Praha, 2000, roč. 50, č. 3, ISSN 3330-3815.

MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. 4. vyd. Praha: Portál, 2009, ISBN 978-80-7367-574-5

MUSIL, Josef. *Sociální a mediální komunikace*. 1. vyd. Praha: UJAK, 2010, ISBN 978-80-7452-002-0.

PAVLÍČEK, Antonín. *Nová média a sociální sítě*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2010, ISBN 978-80-245-1742-1.

POSPÍŠIL, Jan a Lucie Sára ZÁVODNÁ. *Mediální výchova*. Computer media s.r.o., 2009, ISBN 978-80-7402-022-3

SEHNALOVÁ, Šárka. *Analýza vnitrofiremní komunikace v multikulturní společnosti*. Brno, 2009, Diplomová práce. Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií. Vedoucí práce PhDr. Alena Lubasová.

ŠTROBLOVÁ, Soňa. *Film a televize jako audiovizuální zprostředkování světa*. 1. vyd. Praha: UJAK, 2009, ISBN 978-80-86723-73-0.

VYBÍRAL, Zbyněk. *Psychologie Komunikace*. 2. vyd. Praha: Portál, 2009, ISBN 978-80-7367-387-1.

PŘÍLOHY

Příloha I – Dotazník

Dobrý den,

jmenuji se Jana Škvarková a studuji na Univerzitě Jana Amose Komenského, věnujte prosím několik minut Vašeho času na vyplnění tohoto dotazníku, který slouží k účelu mé bakalářské práce. Dotazník je anonymní a informace nebudou nikterak zneužity. Vaši odpověď označte prosím křížkem. Předem děkuji za Váš čas.

1. Kolik je Vám let?

2. Jaké je Vaše pohlaví (gender)?

- dívka
- chlapec

3. Kolik hodin denně trávíte sledováním televize **přes týden**?

- méně než hodinu
- 1 - 2
- 3 - 4
- 5 a více hodin

4. Kolik hodin denně trávíte u televize o **víkendu**?

- méně než hodinu
- 1 - 2
- 3 - 4
- více jak 5 hodin

5. Kolik hodin denně trávíte na internetu?

- méně než hodinu
- 1 - 2
- 3 - 4
- 5 a více hodin

6. Trávíte více času na internetu přes týden než o víkendu?

- Ano
- Ne

7. Seřadte následující aktivity podle tráveného času (1 - 4, 1 – nejméně tak trávím svůj volný čas, 4 – nejvíce tak trávím svůj volný čas)

- sledování televize
- sociální sítě
- sportování
- jiné

8. Provozujete pravidelně nějaký sport?

- Ano
- Ne

9. Kolik času denně trávíte aktivním pohybem? (sport, chůze,...)

- 20 - 40 min
- 41 min - 1 hod
- více než 1 hod

10. Máte nějaký oblíbený pořad (seriál) v televizi?

- Ano
- Ne

11. Dali byste přednost hodině plavání před hodinou sledování oblíbeného pořadu?

- Ano
- Ne

12. Co v televizi nejčastěji sledujete? (očísľujte od 1 do 5, 1 nejméně sleduji až 5 nejvíce)

- Hudbu
- Seriály
- Zprávy
- Sport
- Filmy

13. Víte, jaké povolání budete v budoucnu vykonávat?

- Ano
- Ne

14. Domníváte se, že Vás některé pořady v televizi ovlivňují při výběru budoucího povolání?

- Ano
- Ne

15. Uvažovali byste například o povolání lékaře po zhlédnutí seriálu typu Dr. House nebo Chirurogové?

- Ano
- Ne

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Jana Škvarková

Obor: Sociální a mediální komunikace

Forma studia: Kombinované studium

Název práce: Vliv televize na dospívající mládež

Rok: 2019

Počet stran textu bez příloh: 42

Celkový počet stran příloh: 3

Počet titulů českých použitých zdrojů: 14

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 0

Počet internetových zdrojů: 1

Vedoucí práce: RNDr. Josef Musil, CSc.